

RUSZIN VILÁG

РУСИНСЬКИЙ СВІТ

VIII. évfolyam 80. szám, július 2010 рікник VIII. число 80., юлії

Manajló Fedor Tivadar születésének 100. évfordulójára

„A népművészet sűrűjéből felszínre került gyémánt”

Egy alkotóművész-tanár öröksége

(1910. október 19. Iványi (Ivánovci)– 1978. január 15. Ungvár)

A kárpátaljai képzőművészetnek a XIX.-XX. században egy sor nagy, híres nevű művésze volt. Őket többnyire a magyar művészettörténet kiemelten számon tartja, méltatja: Zmij-Miklóci I., Munkácsy M., Roskovics I., Heverdle F., Lotz K., Később csatlakoz-

tak hozzájuk rajztanárok- művészek, mint pld: Kaigl L., (Manajló Fedor tanára), Rolajzek K., Endrédi Gy., Dobos E., Cupál J., Dvan-Sárpataki L., majd Ijjász Gy., Izay K., Novák Á., Virág Gy., Hrabovszky E., Boksay J., és még sorolhatnám... A 30-as években a Kárpátaljai Képzőművészek Társulatának tagja lett Manajló Fedor. Úgyszintén tagja volt az 1941-ben megalakuló Kárpátaljai Tudományos Társaság művészeti és néprajzi szakosztálynak, amelynek neves tagjai között szerepelt Erdélyi Béla, Koczka András, Boksay József. A Kárpátaljai Tudományos Társaságot Kozma Miklós, Kárpátalja kormányzója biztosra javasolta létrehozni. A Tudós Társaság alakuló ülésén Kozma kijelentette, hogy e lépés „... nem kormányzati és még kevésbé politikai célokra, hanem tisztán és kizárólag a kárpátaljai magyar és rutén nép kulturális érdekeinek szolgálatára tétetett”. A társaság működési feltételei között az első helyen leszögezte Kozma: „A KTT munkájától távol kell maradnia minden nem tudományos, nem irodalmi, nem művészeti vonatkozásnak, tehát semmi néven nevezendő napi politikának a társaság keretén belül helye nem lehet és nincs.” A másik feltételt így fogalmazta meg: „... a ruténság önálló népi gondolatának, sajátos kultúrájának és nyelvének szolgálata

nyílt és egyenes úton.” E két neves kollektíva aktív résztvevője és alkotója volt Manajló Fedor. Megtalálta azt a kört, amelyben otthon lehetett, szellemileg inspirálta, és amely az alkotói- közéleti cselekvésre teret nyitott.

Manajló Fedor Tivadar

E kiváló festőművész 1934-ben végezte el a Prágai Iparművészeti és Képzőművészeti Főiskolát. Már akkor is jól ismerték nevét, alkotásait. Kritikusai Erdélyihez és Boksayhoz sorolták őt. Nem érdemtelenül, mert már diákként rátalált képeinek témáira és az ábrázolás művészi formájára. „Mikor visszatértem Prága után otthonomba, a hegyvidéki emberek életmódjának megértése késztetett a kárpáti ruszinok természetének, jellegzetességeinek ábrázolására. Megéreztem azt, amire nem tanított Prága, megláttam azt, amit nem mutatott Európa. Ez az erős érzem még ma is vezérel művészetemben.”- így vélekedett emlékeiről Manajló Fedor. Nem európai példák lebegtek szeme előtt. Mint festő, valami

egészen sajátosan kárpátaljait, a vidék népének életében gyökerezőt keres. Manajló ruszin ember, művészetének egyik legfőbb forrásvidéke e nép hagyományvilága. A ruszin népművészetből, tárgyi néprajzából merített elemeket érdekesen ötvözi a modern festészet törekvéseivel, főként az expresszionizmus, kubizmus elemeivel. Így alakult ki a roppant sajátos, robosztus, rusztikus, lenyűgöző hatású formavilága. Az akcentusok kinagyítása jelen vannak, de nem csak a ruszin élet tragikus jeleneteiben. Ott van

„A saját földjén” 1942.

az „Uralkodó” (1942) c. képén, ahol a hegyekben álló óriás a nagy kezével szorongatja a pálcáját, vagy a „Hucul lány” (1941), ahol optimista hangvételét fekete kontúrok keretezik, vagy a „Méhész” (1942), amelynek nagy feje, keze, lába mellett ott van a lelki világosság, tisztaság és a jóság. Mélyen társadalombíráló képei közül, sok, egyenesen letaglózó hatású. Ilyen a felravatalozott parasztember otthonát, családját bemutató „Gyász”. Olyan alkotásokat hozott létre, amelyben a hagyomány, a történelem, a kultúra, a táj és az ember, a mikrovilág és az univerzum egyetlen hatalmas, organikus egységet alkot. Festményein a természet éppen olyan fontos motívum, mint a földeken dolgozó ember, az ünneplő család., minden az élet teljességéről szól. A látnivalók

„Gucul lány” 1939.

eleven sokasága varázsolja, nyűgözi le az embert.

A centenárium alkalmából úgy is szeretnénk rá emlékezni, hogy milyen volt, mint tanár és ember? Hiszen festőiskolát vezetett, tanított, festett, mindent teljes odaadással csinált. Az Ő emlékének adózva gondoljunk arra a nemzedékre is, amelyik az európai festészet élvonalába vezette Kárpátalját. Ezen a vidéken mindig több kultúra élt egymás mellett, ezek egymásra hatása rendkívül érdekes, izgalmas és színes világot hozott létre. Manajló Fedor velük egységben alkotott, létrehozva ezáltal a népi hagyományvilágra épített modern kori festészetet.

Adja Isten, hogy ma is betölthessék a festőművész-tanárok, valamint a festőművész családtagjai az alkotói-közéletben azt a szerepet, amire az Ő morális, alkotói, szellemi, közéleti öröksége jogosít és kötelezz.

Száz évvel azután, hogy megszületett, fejet hajtunk és emlékezünk, mint alkotóra, tanárra, apára, emberre, Manajló Fedor Tivadarra.

Az Ő centenáriumán folyamatosan közölni fogjuk a róla szóló emlékeket. Megszólaltattunk családtagokat, művészeket, közéleti embereket. Isten áldását és fényét kérjük emlékére!

Ortutay Mária

Forrásanyag: Kárpát-medencei magyar paletta

„...Holnap is felkel a Nap”

Dr. Ortutay Elemér, görög katolikus pap-tanár 94. születésének dátuma előtt (1916.júniua 2. Ungvár-1997.január 24. Ungvár) tisztelegve, szeretettel bocsátjuk a nyilvánosság elé egyik kedvenc tanítványának írását, emlékeztetését.

„...Meggyőződése, hogy Elemér atyával való összejövetelek mindenki számára fontosak voltak, egyesek számára pedig sorsdöntőek. Az érdeklődési körét, tanulmányait tekintve, vallásilag is a vegyes összetételű csoport minden tagja magáévá tette a tanultakat, gazdagította emberi mivoltát. A „tananyag”, az összejövetelek témája nem egyháztan és nem

dogmatika volt. Hanem élő példa a hitről, szeretetről, emberségről. Arról szólt, hogy minden körülmények között igyekezzünk emberhez méltóan viselkedni. Atyai jóbarátunk beszámolt élettapasztalatáról, melyet szeretett volna megosztani velünk, okulásul és nem kötelezően követendő módon. Szabad akaratunkra bízta, hogy mennyire fogadjuk el, amit mond. Nemcsak saját példájával, hanem volt fogolytársak, tanárok, élsportolók, irodalmi és mondahősök példáját is felhasználva. Ő közben kutatta, kereste mindenkiben azt a fel-fel csillanó valamit, amit értékelni lehet, hogy segítse kibontakozni, tovább fejleszteni tanítványait.

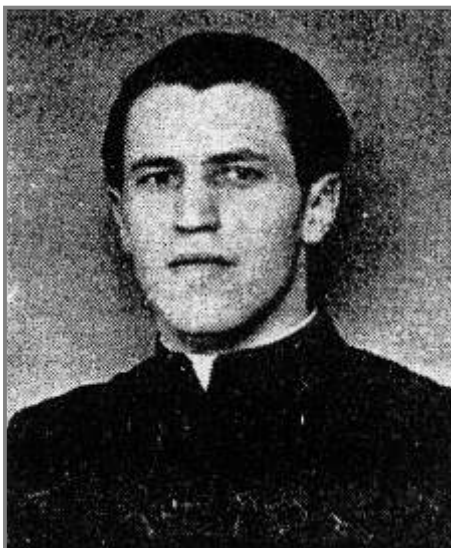
Csak egyet nem engedélyezett: búskomornak lenni, kétségbeesni. „Fel a fejvel gyerekek, hisz holnap is felkel a Nap!” Szinte ma is halljuk szavát, ahogy idézi Szent Pál apostolt:” Amit tanultatok, kaptatok, hallottatok és nálam láttatok, azt tegyétek, és veletek lesz a béke Istene.”

Perduk Zita tanár

Vértanú hitvallóinkra, valamint a szülőföldre emlékezve köszöljük dr. Ortutay Elemér két írását.

Kárpátalja

Szülőföldem Kárpátalja, csodálatos föld. Kárpátalja nemcsak egy közönséges vármegye, hanem összekötő és határkö Kelet és Nyugat között, melynek lakói soknemzetiségűek. Ismétlem: Kárpátalja gyönyörű föld. És nemcsak vadregényes tájaival és váraival kápráztatja el az ide látogatókat, de valami csodálatos varázslatos vonzerővel is rendelkezik. Csendes, nyugodt helynek látszik, ahol szívesen telepszik meg és ver gyökeret minden ember, aki

Dr. Ortutay Elemér pap-tanár

valami oknál fogva itt otthonra talál. Ezt a földet nemcsak a természet, a Tisza és a tiszta levegő táplálja, hanem a föld népének, az Esze Tamáséknak, Zrinyi Ilonának, Romzsa püspöknek és Orosz Péternek, a névtelen szolyvai magyarjainak és szimpatizánsainak..., azaz e föld hőseinek, hitvallóinak, vértanúinak példája, alázatos munkás élete és vére termékenyítette meg. Ennek a földnek vagyok a szülöttje és ennek a népnek a papja...”

Máriapócs

Életem legszebb, legboldogabb napja Máriapócsra fűződik, hisz ott láttam – szemtől szembe-

Szent Péter utódját, Krisztus földi helytartóját: a Szentatyát, a pápát. Az ünnepélyes szentmisét a Szentatya mondta 39 püspökkel és két pappal: Várad, nyíregyházi kanonokkal és a második én voltam. Ennél nagyobb kitüntetésben egy pap nem részesülhet. Csodálatos lelki élmény volt.

II. Nemzetközi Ruszin Ifjúsági Alkotótábor

Másodszor rendezték meg Balatonföldváron 2010. június 19-26. között e kiemelkedően színvonalas és a művészeti munkához, valamint a színvonalas pihenéshez – az ORKÖ és Benza György építész által - a legigényesebb háttérrel biztosított Képzőművészeti Alkotótábort. A tábor munkáját egy időszaki kiállítás zárta. A bemutatót a klasszikus modern művészet sokszínűségének látványa uralta. A Balaton vonzó szépségét úgy a felnőttek, mint a gyerekek megörökítették. A felnőtt és az ifjúsági tárlatok tematikában erős szálakkal kötődtek egymáshoz. Jelen volt a festményeken a gyönyörű természeti környezet által kiváltott – az alkotók által megfestett- „megtestesített vidék” és az a „szellemi, lelki valóság”, amelyre a két táborvezető: *Kutlán András* és *Bródy András*

inspirálta, tanította ifjú növendékeit. Az alkotótábor vezetésére őket kérte fel a szervező Országos Ruszin Kisebbségi Önkormányzat. Mindketten kiváló tanári hivatásuk mellett, elismert festőművészek is.

A tábor résztvevői és vezetői

Kutlán András több mint 40-éve él az anyaországban, Magyarországon. Szentendrén van az otthona. A hosszú évek alatt szerzett tapasztalataival segíti az ide látogatókat és az otthon lévőket. A munkája, szervezőkészsége, vendéglátása, mind arra irányul, hogy segítsen a kárpátaljai honfitársainak. A

Kárpátaljai Szövetség Alkotó Közösségének társelnöke. Egyik legfontosabb feladatának tartja az aktuális kiállítások előkészítését, megszervezését. Saját otthonában Művésztelepet szervez, teljes ellátással és szakmai irányítással. Gyakran szervez turistautakat, ismeretterjesztés céljából, hogy minél többen lássák, érezzék, mi történt, hogyan élnek a trianoni békediktátummal elszakított nemzetrészek. Felejthetetlen lelki és szel-

lemi élményt jelentett édesapja emlékkiállításának megrendezése a Magyarok Világszövetsége székházában. Nem vágyik nagy dolgokra. A tudásnak, az alkotásnak van igazi értéke – mondja. Ezért is támogatja

Alkotás közben

a szülőföldjén működő iskolákat.

Bródy András festőművészt, a Ruszin Világ olvasóinak nem kell bemutatnom. Kárpátalja első miniszterelnökének a megrázó családi interjúját folytatásokban közöltük. A balatonföldvári Alkotótáborban nemcsak tanított, szervezett, hanem sokat is festett. A fiatalok szakmai irányítója is volt egyben. Véleménye szerint – az elmúlt év óta – a gyerekek sokat fejlődtek.

Az év egyik legfontosabb képzőművészeti eseménynek nevezett alkotótáborba főként magyarországi és kárpátaljai ruszin nemzetiségű tehetséges, képzőművészeti alapokkal rendelkező gyermekek és

Táncóra

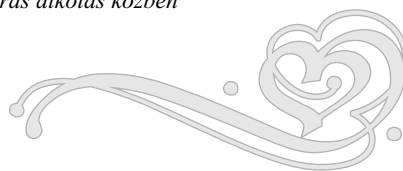
vezetésével: festészeti alapismeretek, gyakorlati foglalkozások voltak. Az étteremben felszolgált finom ebéd után: zene-, ének-, és táncoktatás, amelyet Morilyák Valéria, Szilcer Alexandra és Fedun Larisza

irányításával történt. Jó idő esetén: vízi sportok, fürdés, este tábortűz. Tihanyi kirándulás, kézműves foglalkozás is szerepel az alkotótábor programjában. Nehéz a sok program közül a legjobbat kiválasztani. A tartalmas, jó programok mellett ott voltak a felnőtt tanácsadók, művész-példaképek.

Bródy András alkotás közben

Tudósítónktól

Reggeli torna

művészek érkeztek.

Nagy élmény volt mindannyiunk számára, hogy fiatalokkal dolgozhattunk, az ő munkájukat értékelhettük. Az Alkotótábornak gondosan előkészített, majd megvalósított képző-, és szabadidős programja volt, amely Morilyák Valéria táborvezető irányításával készült. Kora reggeli ébresztő, majd ruszin-magyar zászlófelvonás és torna. A hittanórát Medveczky Bazil, görög katolikus esperes vezette. Délig, Kutlán András és Bródy András festőművészek

Alkotótábor mindennapjai

Szent István király és az államalapítás ünnepe - augusztus 20.

„Szent István király nemcsak bevezette népét az európai nemzetek közösségébe, hanem hazájának valódi apostola is volt. Krisztus sziklájára kívánta építeni saját életét, s a rábízott nép sorsát...” (Erdő Péter bíboros)

Bizánci kapcsolatok

Szent István király apja- Géza fejedelem, anyja pedig, az erdélyi Gyula vezér Sarolt nevű keresztény lánya volt. Gyula vezér bizánci kapcsolatai dinasztikusak voltak. Saroltát is a bizánci papok keresztelték meg. Magyarországon a görög rítusú egyházi ténitők már a IX. sz. derekán jelen voltak, ráadásul a honfoglalást megelőzően eleink a Bizánci Birodalom peremén vándoroltak mind nyugatabbra, találkoztak Metóddal is.

Első királyunk 970-körül született, ekkor a pogány Vajk nevet kapta. 972-es megkeresztelésekor azonban az első vértanú, István nevét adták neki. István 996-ban feleségül vette Henrik, bajor herceg vallásos lányát Gizellát, akivel sok hittérítő lovag érkezett Bajorországból. 997-ben, Géza fejedelem halála után Istvánt választották meg fejedelemnek. Uralkodása elején pogány rokona, Koppány vezér fegyverese kelt fel ellene. A fiatal István, a krónika szerint, akkor vett fel először kardot. Összegyűjtötte seregét, Isten segítségét kérte, majd győzelmet aratott a Veszprém melletti csatában.

Az ezredfordulón, kb. 1000-karácsonyán koronázták királlyá Esztergomban, II. Szilveszter pápa által küldött koronával, s ezzel megalakult a független Magyar Királyság.

Halálát közeledve érezvén, életművét, a keresztény Magyarországot 1038. augusztus 15.-én, Szűz Mária pártfogásába ajánlotta. Székesfehérváron, az általa emelt bazilikában temették el. A sírjánál történt gyógyulások után, I. Szent László király, Róma jóváhagyásával 1083. augusztus 20.-án a szentek sorába iktatta.

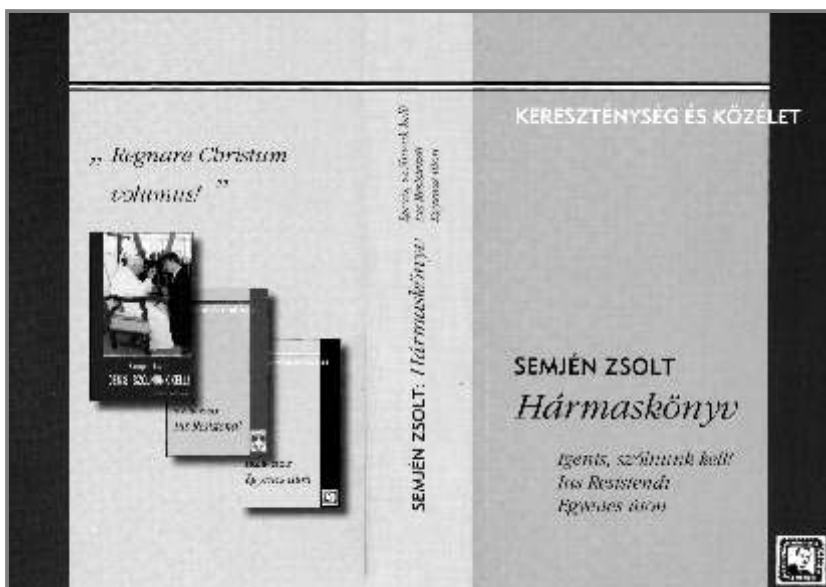
Szent István bizánci gyökerei és kapcsolatai

Párhuzamba állítva a Szent István-i témát a *jelel*nel, *Semjén Zsolt*, az újonnan választott miniszterelnök-helyettes, egyik felejthetetlen interjújában, amelyet még II. János Pál pápától a pápai nagykereszt, a Patriarchától pedig az ortodoxia legmagasabb kitüntetése, az aranykereszt átadása alkalmából készítettek vele, megemlíti, hogy mint egyházpolitikus, teológus, a legnagyobb sikerének a következőket tartja: „Az, hogy szerepem lehetett abban- eszközszerű szerep, mert a Szentlélek

műve volt,- hogy Bartholomaisz, Konstantinápoly egyetemes patriachája szentté avatta Szent István királyunkat. Ilyen, hogy az egyházszakadás után nyugaton kanonizált szentelt elismerésnek keleten vagy egy keletit nyugaton – az 1054, nagy keleti egyházszakadás óta nem történt. Szent István bizánci kanonizációja óta van egy közös szentje keletnek és nyugatnak. 1000-évvez ezelőtt a mi keresztény őseink elszakították Krisztus varratlan köntösét és 2000-ben a Magyar Milleniumkor tettünk egy öltést, hogy összevarrjuk azt, ami akkor elszakadt... Igen büszke vagyok rá, s életem legfontosabb pillanata az volt, amikor a katolikus és az ortodox egyház döntése szerint, . Bartholomaios egyetemes patriarcha és Sodana bíboros, pápai legátus jelenlétében augusztus 20.-án, a Szent István Bazilika előtt felolvastam – és ezzel kihirdettem Isten népének- Hierotheosz püspök és Szent István király kanonizációját, majd a bullákat és az ikonokat átadtam Esztergom Érsekének. Nem voltam hiába... Végző soron Isten népének hitérzékéből, hittapasztalatából és az erre adott reflexióból jöhet egy szentté avatási ötlet, de mindez egy adott, konkrét történelmi szituációban történik. Lehet, hogy profánul hangzik, de a Gellért söröző teraszán merült fel, ahol 1998-ban egy későnyári délután söröztünk Mihail metropolitával. A lélek ott fűj, ahol akar. Azután két év kemény munka, Budapest-Konstantinápoly- Róma háromszögben...”

Forrásanyag:

Hármaskönyv, Gondola, 2007. április 30,
az interjút Kárpáti Katalin készítette.

Nagyboldogasszony és Szent István királyunk ünnepe

E két nap teljesen úgy érthető meg, ha mindkét nap szellemiségét és értelmét együtt vizsgáljuk meg.

Nagyboldogasszony Napja – augusztus 15.

Ez a nap Szűz Mária mennybemenetelének napja a keresztény világban. A katolikus egyház az V.-századtól ünnepli, hogy Mária, mint teremtmény – hasonlóan Jézushoz- nemcsak lélekben, hanem testben is a mennybe jutott. Ez bizonyítja, hogy nemcsak egy Isten (Jézus, Isten fia) kerülhet testestül a mennybe, hanem bármely halandó is, aki igent tud mondani Istennek, keresi Isten országát és teljesíti Isten által kijelölt küldetését. Ez a nap a magyar történelemben és keresztény mivoltunkban egyben a magyarok Nagyboldogasszonyának ünnepe is. Az ősi hitünkkel kapcsolatos nyolc Boldogasszony ünnep olyan erősen élt mindennapjaink magyar hitvilágában, hogy ezek megünneplését még a római pápa is engedélyezte katolikus ünnepként. István uralkodása alatt (1000-1038) augusztus közepe, pontosabban Nagyboldogasszony Napja (augusztus 15.) a törvénylátó napok ideje volt Fejérváron, ahol ekkor ült össze a királyi tanács is. A nap későbbi jelentőségét növelhette, hogy 1038-ban István is épp augusztus közepén halt meg.

Szent István Napja- augusztus 20.

István halála után augusztus közepe megmaradt törvénylátó napnak, a változás csak a lovagkirály László uralkodása alatt következett be. 1083-ban a törvénylátó nap 15.-ről átkerült 20.-ra, és 1083-ban ezen a napon avatták szentté a fehérvári bazilikában I. Istvánt. Augusztus 20.-a, Nagy Lajos uralkodásától kezdve szerepel a naptárakban egyházi ünnepként. A középkorban az egész Kárpát-medencében élt Szent István kultusza, de ez a török hódoltság alatt eltűnt. A kultusz fontos eleme volt a búcsújárás és az Aranybullában (1222) is meghatározott „Szent Király Ünnepe”, amit Székesfehérváron tartottak, bár kezdetben nem augusztus 20.-án. Másik igen fontos

kapcsolata István királyhoz augusztus 15.-ének az 1038. esztendő: halálának időpontja. A krónikák szerint, miután lázas nagybetegen megérezte, hogy végső ideje közeledik, ő maga azért imádkozott, hogy ezen a napon adhassa át lelkét a Teremtőnek. Miután magához hívatta a püspököket és a főbb udvari embereket, velük az utódlás kérdését megbeszélte, a koronát és az országot a magyarok Nagyboldogasszonyának ajánlotta fel.

A halál közelségének tudata egyben számvetés életutunkkal is. Feltételezhetően így „tisztavátás” volt ez István királyunknál is. Szembenézve mindazzal, amit életében tett és amit maga után hagy, egyetlen „megoldás” létezhetett a magyarság számára: az Istenanya oltalma.

Különböző forrásokban a felajánlás szavai a fordítás és az írói alkotók következtében kicsit eltérnek egymástól. Szent István királyunk utolsó szavait így örökítették meg: „Ó, mennyeknek királyné asszona, Istennek szent anyja es ez világnak megéppítő (megépítő) nemes asszona, dicsőséges Szíz Mária! Te szentséges kezedben es oltamad alá adom es ajánlom anyaszentegyházat mind benne való fejedelmekkel es lelki

népekkel egyetembe, es ez szegén országot mind benne való urakkal es szegénnyel-bódoggal egyetemben, hogy te légy asszonok es oltalmak, es ez en lelkömet te szent markodban.” (Érdy-kódex 1526.)

Azóta hazánk és a Szent-korona alá tartozó Kárpát-medence a magyarok Nagyasszonya: ”Ékes királynénk, szép (Babba), Szűz Mária” oltalma alatt áll.

Láthatjuk, hogy mind a két nap szorosan kapcsolódik a katolikus egyház hagyományaihoz. Szent István királyunk országunk felajánlásával, kiteljesítette ősi szeretett vallásunkat, halálával pedig megpecsételte és egységbe kovácsolta.

Molnár Zsolt

Források: Magyar Katolikus Püspöki kar levele (2009) Szent István napjára: Múlt-kor történelmi honlap, Képes magyar krónika, Érdy-kódex 1526.

Kereszténység, katolicizmus, ortodoxia

Érdekes könyv került a kezembe „Kereszténység, katolicizmus, ortodoxia” címen.

Szerzője Magyarország egykori moszkvai nagykövete, vallástörténész, aki a könyvet II. János Pál római pápa és II. Alexij Moszkva és minden oroszok pátriárkájának magyarországi találkozásának reményében írta és adott pontos és közérthető ismertetőt a kereszténység eme két ágának történetéről és szétválásának okairól.

A Kedves Olvasó rövid és világos áttekintést kaphat a keresztény egyházak, hitvallások és közösségek történetéről, az egyházszervezeti szabályzatokról, a templom-épületek és a képtiszteletekről, a szertartásokról és az istentiszteletekről, amelyek elengedhetetlenek a címben foglalt ágazatok megértéséhez.

A könyv külön tárgyalja az ismertebb magyar szerzetesrendeket és a szerzetesség jelentőségét a nyugati és a keleti egyházaknál egyaránt.

Rendkívül hasznos mind a nem vallásos, mind a hívő olvasóknak, az ismertető az ortodox egyház tevékenységéről és annak belső életéről.

Külön érdekes a római pápákról és ellenpápákról szóló fejezet, amely uralkodásuk időrendi sorrendjén kívül bemutatja életükről, származásukról és rendi hovatartozásukról készített táblázatokat is.

Akiket az egyházi élet gyakorlati kérdései foglalkoztatnának, megismerkedhetnek a könyvből a kereszténység három alapvető imádságával (oroszul, magyarul, latinul és lengyelül), továbbá az egyházi rangokkal, továbbá a liturgiák alatt viselt papi és szerzetesi ruházattal.

A két egyházfő életrajza (II. Alexij és II. János Pál), a Pannonhalmi Apátság története, valamint az egyes fogalmak szómagyarázata teszi teljessé a könyvet.

Miként a bevezetőben is jeleztem, a könyv az 1996. szeptemberére tervezett egyházfői találkozóra készült, amely sajnos nem jött létre, mivel a Szent

Szinódus az utolsó pillanatban úgy döntött, hogy ebben az időben korai lenne még a két egyházfő találkozója. A „Kereszténység, katolicizmus, ortodoxia” című könyv története azonban ezzel nem fejeződött be.

Az egyházfői találkozó ugyan elmaradt, de mindkét érintett egyháza nevében enciklikát, (egyházfői nyilatkozatot) jelentetett meg, amelyben kifejezték álláspontjukat a testvér egyházzal kapcsolatos álláspontjukról. A keleti és a nyugati kereszténység 1054-ben vált ketté, amelyről ugyancsak pontos ismertetőt nyújt a könyv.

II. János Pál nyilatkozata „Orientale Lumen” címmel 1995. május 2-án látott napvilágot, míg az orosz ortodox egyházfő 2000. szeptemberében Moszkvában hozta nyilvánosságra az ortodoxia álláspontját „Az orosz ortodox egyház szociális koncepciójának alapjai” címmel.

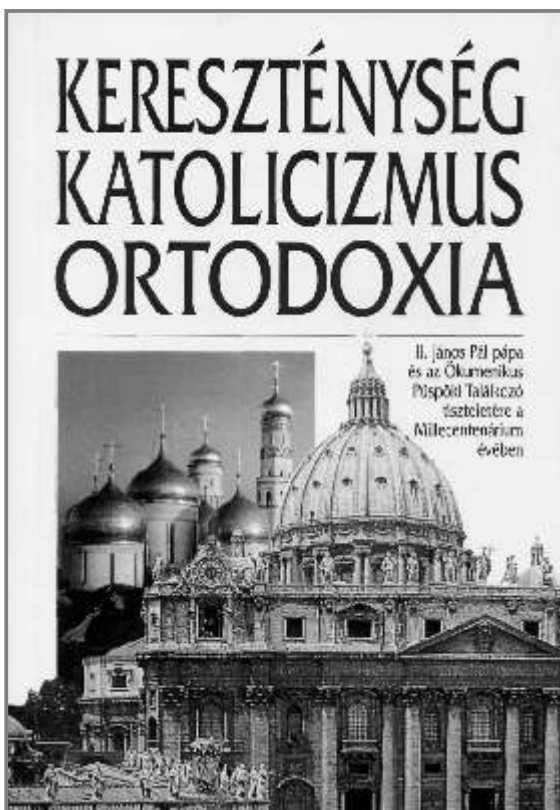
II. Alexij személyes kérésére Nanovfszky György nagykövet könyvét 2002 őszén megjelentették Moszkvában oroszul is. Az orosz változat tartalmazza a fent említett két egyháztörténetileg fontos iratot is természetesen oroszul.

A félreértések elkerülése végett II. Alexij előszót írt az orosz kiadáshoz, ami rendkívüli tisztesség, hiszen külföldi szerzőnek az orosz ortodox egyházzal foglalkozó művét nem szokás kiadni Oroszországban.

A könyv orosz változata így közel 300 oldalon tartalmazza a magyar változatot az enciklikákkal együtt (Христианство, православие, Католицизм. Москва 2002).

Jó szívvel és lelkiismerettel ajánlom ezt a hézagpótló művet a kedves olvasóknak és ezúttal is kívánunk jó olvasást a két könyvhöz, amelynek orosz nyelvű példányai korlátozott számban a szerkesztőségben még igényelhetők.

Ortutay Mária

Manajló András és Kovács Anton közös kiállítása **az Art Pannónia Galériában** **Ramada Resort Aquaworld Budapest, 2010. július 28.-án**

Manajló András alkotói tevékenysége a ruszin és az egyetemes művészet különböző rétegeihez kötődik. A „kárpátaljai nagyok, mesterek” éppen úgy hatnak rá, mint a nyugat-európai festészet szellemisége, az utazás során tapasztalt látnivalók, élmények pont úgy inspirálják, mint szülőföldjén átélt impressziók, vizuális jelenségek. Festődinasztia utódjaként és folytatójaként, művészpályája már a közéleti szerepvállalása, valamint az alkotásra fordított idő rövidsége miatt is, belső vívódásokkal, nagy erőpróbával telített. Ennek ellenére az alkotás folyamata hozza meg neki a harmóniát, a boldogságot. Szeretettel fest, mint ajándékot készítené szeretteinek. Segítségére van a művészetet értő családja, elhivatottsága.

Manajló András nagyon jó iskolákra épített. Nemcsak a nagyapja, Manajló Fedor és édesapja Manajló Iván képző és iparművészeti iskolájára, hanem a hivatásos művészképző intézményekre is. 1989-től a Lembergi Iparművészeti Főiskola hallgatója, majd a Lembergi Nyomdaipari Akadémia grafikai szakán szerez diplomát. Az évek folyamán komponáló és művészi kifejezőképessége látványosan fejlődik. Új metódussal, formavilággal, a színek finom árnyalatával, tónusfestéssel kápráztatja el tárlatnézőit. A csendéleti részek, a természet sokszínű világa, valamint a színek harmonikus kavalkádja erős érzelmeket ébresztenek. A napsütötte, fénnyel, párák köddel átítatott alkotásait látva elmondható, hogy Andrást erőteljesen érdeklik a fényproblémák festői megoldásai. Izgalmas, élménydús a világlátása. A táj és a fák rozsdaszínű, sárga-lila, zöld látomása egy spirituális tüneményé vált. A maga teljességében mutatja be a természetet, sugározva saját gondolatait, érzelmeit, ahogyan ő, az alkotó a világot érzékeli. Szinte megszabadítja a fákat, a bokrokat, a hegyeket a nehézkedés törvényei alól, a néző képzeletét pedig elindítja a tér és az idő távoli dimenziója felé. Ott vagyunk mi is, ahol Manajló András ezt a szép, harmonikus világot vizionálja, gondolatai, érzései áterszelve, nekünk bemutatja.

Kovács Anton szintén Kárpátalján, Técsőn

született. Művészeti tehetségét nagyszüleitől, szüleitől örökölte. Családjában volt: templomépítész, költő, festő. Templomépítész nagyapja gyakran vitte magával a kis unokáját munkakörútjára. A kis Anton bámulattal csodálta a freskókat, képeket, amelyekből áradt az égi erő, az örök élet. Ez az érzés mindmáig követi. Ifjúként már tudta és érezte, hogy a művészet az ő útja. Elvégezte az Ungvári Iparművészeti Szakközépiskolát, majd a Lembergi Művészeti Akadémiát. Visszatérva Kárpátaljára, a ma már Erdélyi Béla tiszteletére elnevezett Iparművészeti Szakközépiskola tanára lett. Alkotásaiban és pedagógiai munkájában ő is követője a „nagy mester-elődök” stílusának. Büszkén vallja, ha nem is közvetlenül, tanító mestereinek Manajló Fedort és Ivánt, Koczka Andrást, Kassay Antont, Soltész Zoltánt, Glyük Gábort és Kontratovics Erneszt. Mindannyian a XX. századi kárpátaljai ruszin-magyar művészet értékrendjének megerősítésében és újraformálásában lettek nagyok. A Lembergi Művészeti Akadémia is sokat formált művészeti látásmódján. Tisztelettel és hálával gondol tanárait. Kovács Anton egy időben a szobrászathoz is erősen vonzódott, de tanárai javaslatára elhagyta és a festészetre koncentrált. „Festéssel kell dolgoznod!”- szolt a jótanács. Kiemelten erős nála a színek érzéke. Tárlatai voltak: Ukrajnában, Lengyelországban, Magyarországon, Csehországban és Németországban. Alkotásai megtalálhatóak a kijevei és a lemergi galériákban. 2007-ben az Erdélyi Béla életmű albumáért megkapta az „ÉV könyve” címet. Kovács Anton kompozíciói fénnyel, gondolatokkal, érzésekkel és színekkel telített festmények. Alkotásait szemlélve: városképek, tájképek, portrék stb., a nézőnek szinte honvágya támad a gyönyörű kárpátaljai táj és a nyíltszívű, tiszta tekintetű emberek iránt. Festészet – az élete, nem tudna nélküle élni. Ezért is oly fontos számára a mai tárlat.

Kívánjuk, hogy a művészeket köszöntő és ünneplő közönségnek legyen meghatározó élménye ez a gyönyörű közös kiállítás!

Ortutay Mária

Kiadja az Országos Ruszin Kisebbségi Önkormányzat.
Felelős kiadó: Manajló András (ORKÖ elnöke)

Kisfalviné Ortutay Mária - szerkesztő;
Nyomdai munkálatok:
Atlantis Reklám- és Nyomdaipari Kft.

A szerkesztőség címe:
1147 Budapest, Gyarmat u. 85/b.
Tel./Fax: (06-1) 468-2636
E-mail: ruszinok@freemail.hu
[http:// www.ruszinvilag.hu](http://www.ruszinvilag.hu)